

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย
อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
**Managerial Administration in Accordance with Good Governance of
Salalai Sub-district Municipality Chondan District,
Phetchabun Province**

จิราภรณ์ สี่ไพร และ ธนัสถา ไรจนตรกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Jiraporn Seepai and Tanastha Rojanatrakul

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-Mail: Kkunkapuk_to@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลศาลาลาย จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิง ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและหมู่บ้านที่อาศัยต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระยะเวลาที่พักอาศัย มีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การกำหนดหรือออกเทศบัญญัติ กฎระเบียบ ควรให้มีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยยึดหลักประชาชนและพื้นที่เป็นศูนย์กลางด้วยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล ทำความเข้าใจปัญหา ความต้องการของประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานโดยภาพรวมขององค์กรออกมามีประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; หลักธรรมาภิบาล; เทศบาลตำบลศาลาลาย

* วันที่รับบทความ: 13 มิถุนายน 2564; วันที่แก้ไขบทความ 15 มิถุนายน 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 17 มิถุนายน 2564

Received: June 13, 2021; Revised: June 15, 2021; Accepted: June 17, 2021

Abstracts

The objectives of this research study were 1) to study the level of public opinion towards governance according to good governance, 2) to compare personal factors on governance according to governance, and 3) to study problems and obstacles. and guidelines for solving management problems in accordance with the principles of good governance It is a quantitative research. Use questionnaires as a tool to collect information. The sample consisted of 400 people living in Sala Lai Sub-district Municipality. Data were analyzed using statistical frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test (One-Way ANOVA). It was found that 1) the overall level of opinion towards the management according to the good governance principles was at a high level; 2) the people with different gender, age, education level, occupation, average monthly income and the villages residing had different opinions. towards the management according to the good governance of Sala Lai Subdistrict Municipality, Chon Daen District, Phetchabun Province The difference was statistically significant at the .01 level, while the length of stay was statistically different at the .05 level. 3) Recommendations for management guidelines based on good governance found that Establish or issue ordinances, rules and regulations should be consistent with the context of the area. accepted by the public by adhering to the principles of the people and the area as the center by visiting the area to survey the information understand the problem people's needs by allowing people to participate in the operation of the municipality This will result in the overall operation of the organization to be the most efficient.

Keywords: Management; Good governance; Salalai Municipality

บทนำ

สถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในขณะนี้ในยุคของกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ทำให้เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามอิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นผลรวมไปถึงการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชน แต่ระบบการบริหารงานทั้งภาครัฐและเอกชนเกิดความไม่สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงทำให้สังคมโลกหันกลับมาองถึงสาเหตุปัญหาที่แท้จริงในการบริหารของแต่ละประเทศที่มีผลกระทบต่อด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์การอื่น ๆ อย่างมากมาย การบริหารเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การเพราะเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จและความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพขององค์การ ในปัจจุบันการบริหารจัดการมีความสลับซับซ้อนมากกว่าในอดีต แต่การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐยังคงอยู่ในช่วงปรับตัว และยังคงคุ้นเคยอยู่กับการใช้รูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นการบริหารจัดการแบบแยกส่วน (Fragment Administration) ผลลัพธ์ก็คือหน่วยงานแต่ละหน่วยและบุคคลแต่ละบุคคลต่างก็มุ่งทำงานเฉพาะส่วนของตนไม่ได้มุ่งเน้นให้มีการประสานงานและบูรณาการร่วมกับหน่วยงานหรือบุคคลอื่น ๆ ทำให้การบริหารไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร (ภมร วงษ์ศรีจันทร์, 2559 : 35-46) การบริหาร

ราชการแผ่นดินในปัจจุบันของรัฐบาลมีนโยบายที่จะพัฒนาการเมืองการปกครองของประเทศไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองและพิทักษ์สิทธิของตนได้มากขึ้น มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพเสริมสร้างหลักนิติรัฐ นิติธรรม สร้างความโปร่งใสและซื่อสัตย์สุจริตในการบริหารราชการแผ่นดินและให้บริการประชาชน การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบบประชาธิปไตย โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลาง (Decentralize) ลงเหลือ ภารกิจหลักเท่าที่จำเป็นและให้ประชาชนได้มีส่วนในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานทุกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจการกำหนดนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการแต่งตั้งถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่ง เพื่อความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเร่งส่งเสริมความสนใจในบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น ซึ่งเหตุการณ์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญก็เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินการอันเนื่องจากการล่าช้าในการตัดสินใจจากส่วนกลาง โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมดำเนินการ ตลอดจนร่วมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้การพัฒนาส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (ภมร วงษ์ศรีจันทร์, 2559 : 35-46)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 249 ภายใต้อำนาจมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ กิจกรรมสาธารณะ เพื่อตอบสนองเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (เทศบาลตำบลศาลาลาย, 2556 : 4)

เทศบาลตำบลศาลาลาย เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและเป็นหน่วยดำเนินการซึ่งทำหน้าที่แทนรัฐในการจัดบริการสาธารณะ การบริหารจัดการภารกิจต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบแก่ประชาชนและส่วนรวม ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 เป็นผู้มีความสำคัญที่จะทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสงบสุข มีการอยู่ดีกินดี โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “เพียบพร้อมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจรุ่งเรือง เมืองน่าอยู่

มุ่งสู่อาเซียน” เน้นการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่นจึงต้องนำหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งเป็นหลักของการบริหารสาธารณะที่ให้ความสำคัญกับหลักการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับประชาชน เพื่อมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีมาเป็นหลักในการบริหารท้องถิ่นอย่างจริงจังและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ทำให้ส่วนราชการในท้องถิ่นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการคิดให้มุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในตำบลท่าข้าม อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 10 หมู่บ้าน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,833 คน (อ้างอิงจากสถิติประชากรจากทะเบียนบ้านตรวจสอบข้อมูลแยกรายพื้นที่ระดับตำบล/แขวง เขตพื้นที่ตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เดือนธันวาคม 2562) คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากรโดยใช้ การคำนวณของ Yamane (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2550 : 28) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 กลุ่มตัวอย่างแล้วแบ่งตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจนครบจำนวน

เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close ended Questionnaire) ประกอบด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด โดยแบ่งเป็นเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยใช้ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า รวมจำนวน 26 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

ตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงความครอบคลุมเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในสำนวนภาษาของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ปรากฏผลว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1990 : 13) ได้ผล ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เท่ากับ 0.88 มากกว่า .50 ($IOC > .50$) และ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .983 มากกว่าเกณฑ์ .7 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์สามารถจำแนก ได้ดังนี้

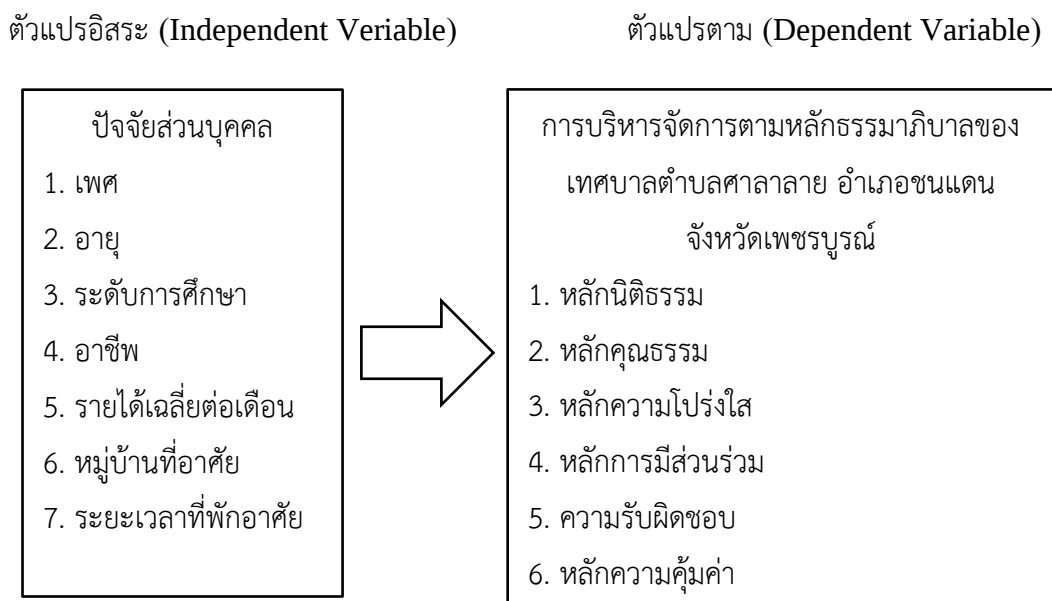
สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และอธิบายระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในพื้นที่ตำบลท่าข้าม อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่า t-test ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่า F-test (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Least Significant Difference : LSD.)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังรายละเอียดที่แสดงในภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติของและผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกรอบแนวคิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการที่ดี พ.ศ. 2546 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.08	0.75	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.05	0.72	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.05	0.79	มาก

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.08	0.71	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.03	0.70	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.05	0.69	มาก
โดยรวม	4.06	0.73	มาก

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, $S.D. = 0.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบ ตามลำดับ

การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีผลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t- test	F- test	Sig.
เพศ	9.644		0.00**
อายุ		18.046	0.00**
ระดับการศึกษา		15.986	0.00**
อาชีพ		9.194	0.00**
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		18.615	0.00**
หมู่บ้านที่อาศัย		28.702	0.00**
ระยะเวลาที่พักอาศัย		2.303	0.48*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและหมู่บ้านที่อาศัยต่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยที่มีระยะเวลาที่พักอาศัยต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

1. เทศบาลควรส่งเสริมให้มีตัวแทนภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามีส่วนร่วมในการวางแผน ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลศาลาลายทุกโครงการหรือทุกกิจกรรม ในรูปแบบของคณะทำงานหรือคณะกรรมการเพื่อความโปร่งใส
2. ในการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อยากรให้เทศบาลลงพื้นที่สำรวจ เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชนและอยากให้ลำดับความสำคัญของปัญหาที่ควรเร่งแก้ไขก่อน
3. อยากรให้เทศบาลชี้แจงงบประมาณที่ได้รับมาและที่ได้ไปพัฒนาว่าได้นำไปใช้ทำโครงการหรือดำเนินกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อความโปร่งใสและสามารถให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้
4. เทศบาลควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้ยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรม มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ
5. การจัดประชุมหรือจัดโครงการในแต่ละครั้ง จะเห็นได้ชัดในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีน้อย ถ้าไม่มีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์และส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ อยากรให้เทศบาลประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงทุกกลุ่ม
6. ปัญหาเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน แสงสว่าง น้ำอุปโภค อยากรให้ทางเทศบาลดำเนินการอย่างเร่งด่วน
7. อยากรให้เทศบาลติดตามการทำงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของเทศบาลอย่างต่อเนื่องและนำมาพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของเทศบาลให้มากที่สุด เพื่อจะได้แก้ไขปัญหามาตรังตรง รวดเร็วและทั่วถึง

อภิปรายผลการวิจัย

1) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.73) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบ ตามลำดับ

เนื่องจากมีกฎหมายมากมายฉบับและประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชนแท้จริงแล้วส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ อาจทำให้เกิดความสับสน ไม่เข้าใจในรายละเอียดของกฎหมายและการบังคับใช้ที่อาจทำให้เกิดการเข้าใจที่คาดเคลื่อนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนชนก พรหมณศิริและกฤษณ์ ภูริพงษ์ (2560 : 128-141) ได้ทำการวิจัย เรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนพื้นที่ภาคเหนือผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนพื้นที่ภาคเหนือโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีผลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและหมู่บ้านที่อาศัยต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระยะเวลาที่พักอาศัย มีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชัยรัฐ หมื่นด้วง (2561 : 255-270) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารงานท้องถิ่นเทศบาลเมืองหนองบัวลำภูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ สถานภาพสมรสต่างกันมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารงานท้องถิ่นเทศบาลเมืองหนองบัวลำภูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การกำหนดหรือออกเทศบัญญัติ กฎ ระเบียบ ควรให้มีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยยึดหลักประชาชนและพื้นที่เป็นศูนย์กลางด้วยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล ทำความเข้าใจปัญหา ความต้องการของประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานโดยภาพรวมขององค์กรออกมามีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวภาญจน์ คำมูล (2559 : 67) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก จังหวัดเชียงใหม่ผลการศึกษวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือกเห็นว่าการสร้างธรรมาภิบาลภายในองค์กรนั้นควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นคณะผู้บริหาร บุคลากรภายในเทศบาล ประธานชุมชนและประชาชนทั่วไปและมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมืองให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ข้อเสนอแนะคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการปฏิรูประบอบราชการโดยการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและมีความ

รับผิดชอบโดยอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายและใช้เงินงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องของธรรมาภิบาล โดยให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญและยึดถือปฏิบัติในเรื่องของธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและเพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์” พบว่าเทศบาลตำบลศาลาลายมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ในเรื่องของการกำหนดหรือออกข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ควรที่จะคำนึงถึงประเด็นของการมีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่หรือพิจารณาก่อนว่ามีความจำเป็นต่อพื้นที่หรือไม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมของเทศบาลเพื่อก่อให้เกิดการเป็นวัฒนธรรมที่ดีของพื้นที่ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการสนับสนุนให้เทศบาลตำบลศาลาลาย มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานดังนี้

- 1) ควรคิดริเริ่มโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยยึดหลักประชาชนและพื้นที่เป็นศูนย์กลางด้วยการลงพื้นที่หรือสำรวจ เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและความต้องการ(Empathy) ของประชาชน ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกแบบแนวคิดการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย
- 2) ควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลศาลาลายให้มากยิ่งขึ้นและมีความต่อเนื่อง
- 3) ดำเนินการสรุปผลการดำเนินการต่าง ๆ เผยแพร่ต่อภาคประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้นและมีความต่อเนื่อง
- 4) ยึดมั่นในหลักความโปร่งใส มีหลักฐาน สามารถตรวจสอบได้ มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- 5) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางการบริหารงานที่ดี ดังนั้น ควรสร้างการรับรู้และสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นในใจของผู้ปฏิบัติงาน บุคลากรและทุกฝ่ายของเทศบาล ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานโดยภาพรวมขององค์กรออกมามีประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

- 1) ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นในระดับอื่นๆ ต่อไป เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบให้เห็นถึงระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

2) ควรศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรรูปแบบอื่นๆ เพื่อที่จะได้ทราบว่าองค์กรในรูปแบบอื่นๆ มีหลักการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับบริหารและวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลศาลาลาย. (2561). *แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2565*. สำนักงานเทศบาลตำบลศาลาลาย จังหวัดเพชรบูรณ์.
- ภมร วงษ์ศรีจันทร์. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รัตน์ชนก พรหมณศิริ และ กฤษณ์ ภูริพงษ์. (2560). หลักธรรมาภิบาลกับการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนพื้นที่ภาคเหนือ. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*. 18 (2), 128-141.
- ธัญวภาญจน์ คำมูล. (2559). *การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก จังหวัดเชียงใหม่*. รายงานการค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พิชัยรัฐ หมั่นด้วง. (2561). *การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*. 6 (1), 255-270.
- Cronbach, Lee. J. (1990). *Essentials of Psychology Testing*. (5thed). New York : Harper Collins Publishers Inc.